

रे.क.न. १०२/२०२२ मधील निशाणी क्रमांक ५ खालील आदेश

वादी यांनी प्रस्तुतचा दावा कायम मनाईसाठी दाखल केला आहे.

०२. वादीचे दावा मिळकती मध्ये प्रतिवादी अगर त्यांचेतर्फे इसमानी हरकत व अडथळा करू नये अगर दावा मिळकतीतून वादींना हुसकावून लावू नये अशी प्रतिवादी विरुद्ध दावेचे अंतिम निकालपावेतो तुर्तातुर्त मनाई आदेश पारित व्हावा अशी विनंती उक्त अर्जांन्वये केली आहे.

दावा मिळकतीचे वर्णन -

०३. मौजे अंबर्डे, ता.पन्हाळा, जि.कोल्हापूर येथील जमीन-

अ.क्रं.	मिळकत नंबर	क्षेत्र	मिळकतीचे स्वरुप
१.	१४१	३१ X २५ फुट लांबी रुंदीची	दगड,विट, मातीचे घर

वर नमुद मिळकत ही या दाव्याचा वाद विषय होय त्याची चतुःसिमा

खालील प्रमाणे.

- पुर्वेस - गजानन महाराज ट्रस्ट व बाजीराव पाटील यांची मिळकत.
- पश्चिमेस - पडसर व आनंदा पाटील यांची मिळकत.
- दक्षिणेस - गजानन राजाराम बोरवणकर यांची मिळकत
- उत्तरेस - अशोक सदाशिव बोरवणकर यांची मिळकत.

(यापुढे सदर मिळकतीस 'दावा मिळकत' असे संबोधण्यात येत आहे.)

अर्जातील कथन थोडक्यात खालीलप्रमाणे -

०४. वर नमुद दावा मिळकत ही वादी यांची वडीलोपार्जित मालकी वहिवाटची गावठाण हद्दीतील मिळकत आहे. वादी यांचे वडील गोपाळ बोरवणकर यांनी सदर मिळकतीमध्ये साधारण १९७३ साली स्वतःस राहणेकरीता घराचे बांधकाम केले होते. त्यानंतर वादी यांनी सन १९९५ मध्ये सदर घराचे पुन्हा डागडूजी करून सध्या त्या घरामध्ये वादी राहणेस आहेत. वादीच्या सन १९७३ नंतर केलेल्या बांधकामाच्या नोंदी पूर्वीचे ग्रुपग्रामपंचायती कडे नोंद आहेत. दावा मिळकत मुळ गावठाणमध्ये नोंद असून अदयाप त्याचा सिटी सर्व्हे झालेला नाही. तर अंबर्डे गावची ग्रामपंचायत सन १९९२ साली स्थापन झाली असून सदरचे स्थापनेपासून आजअखेर दावा मिळकतीच्या नोंदी ग्रामपंचायतीकडे असेसमेंट सदरी नोंद आहेत त्याचा सालोसाल घरफाळा

व कर वादी भरत आले आहेत.

०५. दावा मिळकतीमधील असणा-या घर मिळकतीचे सध्या रुफकाम दुरुस्तीस आले असून त्यामुळे घराचे पुर्नबांधणी करणेच्या उद्देशाने वादी दावा मिळकतीमध्ये डागडूजी करत असताना प्रतिवादी यांचा दावा मिळकतीशी कोणताही संबंध नसताना स्थानिक राजकारणातून प्रतिवादी क्रं.१ यांनी वादीना दावा मिळकतीमधील घराची डागडूजी न करणेबाबत वादीशी वादावाद केली.

०६. वादीचे भाऊ सुरेश बोरवणकर हे सन २०२१ चे पंचवार्षिक निवडणूकीमध्ये ग्रामपंचायत सदस्य म्हणून बिनविरोध नियुक्त झाले आहेत. सुरेश हे प्रतिवादी क्रं. १ चे विरोधी गटातून बिनविरोध नियुक्त झालेने प्रतिवादी क्रं.१ यांना वादींचे विरुद्ध मनात द्वेष आहे. प्रतिवादी क्रं. १ हे प्रतिवादी क्रं.२ ला हाताशी धरून वादीना बेकायदेशीरपणे वेगवेगळ्याप्रकारे त्रास देत असतात. वादी यांची गावठाण हद्दीतील दावा मिळकत ही गायरान हद्दीत असलेचा चुकीचा निष्कर्ष काढून तसा बनाव करून प्रतिवादी क्रं.१ हे प्रतिवादी क्रं.२ चे मदतीने वादीना दावा मिळकतीमधील वादींचे मालकी वहिवाटीची मिळकत उपभोगणेस मज्जाव करत आहेत.

०७. दि.११.११.२०२२ रोजी वादी दावा मिळकतीमध्ये घराचे समोर असलेल्या पडसर जागेमध्ये साफ सफाई करत असताना प्रतिवादी क्रं. १ यांनी वादीचे दावा मिळकतीमध्ये येऊन वादीना बेकायदेशीरपणे हरकत व अडथळा करून दावा मिळकतीमधील घर मिळकत काढून घ्या अन्यथा आम्ही आमचे ताकतीचे जोरावर व अधिकाराचा गैरवापर करून तुमची राहती घर मिळकत पाडून टाकतो अशी धमकी दिली आहे.

०८. दावा मिळकत ही वादींची एकमेव रहाणेची मिळकत असून वादी हे सर्व कुटुंबियासह राहणेस आहेत. प्रतिवादी क्रं. १ गावचे सरपंच असलेने त्यांची आर्थिक परिस्थिती चांगली आहे व ते अंगबळाचे जोरावर व अधिकाराचा गैरवापर करून वादीना दावा मिळकतीमधून हुसकावून लावून त्यांची राहाती घर मिळकत बेकायदेशीरपणे पाडून टाकणेचा खटाटोप प्रतिवादींनी चालविला आहे. त्यामुळे प्रतिवादीचे गैर कृत्याना आळा घालणेकरीता दावा मिळकतीमध्ये वादीचे कब्जे वहिवाटीला प्रतिवादींनी हकरत व अडथळा करू नये म्हणून सदरचा अर्ज दाखल केला आहे. त्यामुळे प्रतिवादी विरुद्ध तुर्तातुर्त मनाई होणे आवश्यक आहे. प्रतिवादी विरुद्ध मनाई ताकीद न झालेस वादीचे अपरिमित नुकसान होणार आहे.

०९. प्रतिवादी क्रं. १ व २ यांनी त्यांचे म्हणणे नि.क्रं.१७ वर दाखल

केले आहे. पुढे त्यांनी असे कथन केले आहे की, वादी यांचा सदरचा अर्ज व कथने ही संपूर्ण चुकीची, खोटी व अधिकारबाह्य, बेकायदेशीर असलेने ती प्रतिवादी यांना मान्य व कबूल नाहीत.

१०. वादी अर्जात नमूद केलेली मिळकत ही कधीही किशोर गोपाळ बोरवणकर यांची वडिलोपार्जित मालकी वहिवाटीची मिळकत नव्हती व नाही. याउलट सदर ग्रामपंचायत मिळकत नं. १४१ ही मिळकत गावठाणच्या हद्दीतील नसून महाराष्ट्र शासन व प्रतिवादी शासकीय संस्थेच्या आखत्यारितील गायरान हद्दीतील मिळकत आहे. त्यामुळे सदर मिळकतीशी वादीचा मालकी वहिवाटीशी यांचा काहीही संबंध येत नाही. वादी ज्या असेसमेंट कागदपत्राचे आधारे मालकी कब्जे वहिवाट सांगणेचा प्रयत्न करत आहेत तो फक्त कर आकरणी कागद असलेने त्याद्वारे कोणतीही मालकी हक्क व अधिकार प्राप्त होत नाही. सदरचे तथाकथित बांधकाम अंबर्डे गावचे गट क्रं. ४७/१ या गायरान जमिनीमध्ये येत असलेने वादी हे मनाई दाद मिळणेस पात्र नाहीत त्यामुळे वादी यांचा मनाई अर्ज खर्चासह नामंजूर होणेस पात्र आहे.

११. अर्जात नमूद केलेप्रमाणे ग्रामपंचायत मिळकत नं. १४१ व त्यास लागून असलेली पडसर जागा ही गायरानमध्ये येत असलेने आणि त्याची मालकी व सर्व हक्क, अधिकार शासन आणि प्रतिवादी संस्थेकडे आहे. वाद

मिळकत ही प्रतिवादी तर्फे रितसर उप अधिक्षक भूमि अभिलेख पन्हाळा यांचेकडे दि. १०.०३.२०२२ रोजी दिले अंबर्डे गावचे हद्दीतील गायरान जमिनी संदर्भाने मोजणी होऊन हद्द निश्चित करणेकरिता दिले अर्जाचे अनुषंगाने संबंधीत शासकीय कार्यालयामार्फत दि. २०.०४.२०२२ रोजी झाले मोजणीअंती मो.र.नं.५७९९ अन्वये गायरान जमिनीच्या हद्दीत येत असलेचे स्पष्ट झाले आहे.

१२. सदरचे क्षेत्र हे अतिक्रमित असलेने अलीकडेच मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशाच्या अंमलबजावणीचे कामी मा. उच्च न्यायालय मुंबई यांनी स्वंप्रेरित दाखल करून घेतले अवमान याचिकेमध्ये दिले आदेशा प्रमाणे शासनाच्या आधीन राहून प्रतिवादीनी सदरचे अतिक्रमण निष्काशीत करणे संबंधाने मिळकत नं. १४१ तसेच अन्य अतिक्रमित मिळकती रितसर नोटीस बजावली असता सदरची बाब मे. कोर्टापासून लपवून ठेऊन वादी स्वतःचे बेकायदेशीर कृत्य झाकू पहात आहे. सदर नोटीसीस बगल देणेकरीता सदरचा अर्ज दाखल केला आहे. त्यामुळे वादी यांचा सदरचा अर्ज रक्कम रु. ५०,०००/- कॉस्ट बसवून नामंजूर करावा अशी विनंती प्रतिवादी यांनी केली आहे.

१३. वादीच्या विधिज्ञांचा युक्तिवाद ऐकला. वादीचे कथन तसेच

संचिकेत दाखल असलेल्या कागदपत्रांचे अवलोकन केले असता खालील प्रश्नबिंदू विचारार्थ उपस्थित होतात. सदर प्रश्नबिंदूचे निष्कर्ष कारणमिमांसेह खालील प्रमाणे -

अ.क्र.	प्रश्नबिंदू	निष्कर्ष
१.	वादीचे हक्कात प्रथमदर्शनी केस आहे काय ?	नकारार्थी
२.	न्यायाचा समतोल वादीच्या बाजूने आहे ?	नकारार्थी
३.	उक्त अर्ज नामंजूर केल्यास वादी चे अपरिमित नुकसान होईल ?	नकारार्थी
४.	आदेश काय ?	अंतिम आदेशा प्रमाणे

१४. वादीतर्फे दावा मिळकतीच्या संदर्भात नि.क्रं. ३ व २८ सोबत दाखल केलेले कागद खालील प्रमाणे.

अ.क्रं.	कागदाचा तपशील	दिनांक	दाखल कागद
१.	ग्रामपंचायत अंबर्डे यांचेकडी सन २०१९-२३ करीता मिळकत क्रं. १४१ चा असेसमेंट उतारा	१८.११.२०२२	स.शि.नक्कल
२.	ग्रामपंचायत अंबर्डे यांचेकडी सन २०१५-१९ करीता मिळकत क्रं. १४९ चा असेसमेंट उतारा	२१.०५.२०२२	स.शि.नक्कल

३.	ग्रामपंचायत अंबर्डे यांचेकडी सन २००८-१२ करीता मिळकत क्रं. १४१ चा असेसमेंट उतारा	२१.०५.२०२२	स.शि.नक्कल
४.	ग्रामपंचायत अंबर्डे यांचेकडी सन २००४-०८ करीता मिळकत क्रं. १४२ चा असेसमेंट उतारा	१८.०५.२०२२	स.शि.नक्कल
५.	ग्रामपंचायत अंबर्डे यांचेकडी सन २०००-०४ करीता मिळकत क्रं. १४१ चा असेसमेंट उतारा	१८.०५.२०२२	स.शि.नक्कल
६.	ग्रामपंचायत अंबर्डे यांचेकडी सन १९९७-०१ करीता मिळकत क्रं. १०४ चा असेसमेंट उतारा	१८.०५.२०२२	स.शि.नक्कल
७.	ग्रामपंचायत अंबर्डे यांचेकडी सन १९९३-९७ करीता मिळकत क्रं. १०० चा असेसमेंट उतारा	१८.०५.२०२२	स.शि.नक्कल
८.	ग्रामपंचायत हरपवडे यांचेकडील मिळकत क्रं. २९९ चा १९८८ ते १९८९ चा असेसमेंट उतारा.	१५.०२.२०२३	झेरोक्स
९.	ग्रामपंचायत हरपवडे यांचेकडील मिळकत क्रं. ३१ चा १९७७ ते १९८१ चा असेसमेंट उतारा.	१५.०२.२०२३	झेरोक्स
१०.	ग्रामपंचायत हरपवडे यांचेकडील मिळकत क्रं. ३१ चा १९७३ ते १९७७ चा असेसमेंट उतारा.	१५.०२.२०२३	झेरोक्स

११.	ग्रामपंचायत हरपवडे यांचेकडील मिळकत क्रं. ३१ चा १९६९ ते १९७२ चा असेसमेंट उतारा.	१५.०२.२०२३	झेरॉक्स
१२.	ग्रामपंचायत हरपवडे यांचेकडील मिळकत क्रं. ३१ चा १९६१ ते १९६२ चा असेसमेंट उतारा.	१५.०२.२०२३	झेरॉक्स

१५. प्रतिवादीतर्फे दावा मिळकतीच्या संदर्भात नि.क्रं. १६,२० व २३ सोबत दाखल केलेले कागद खालील प्रमाणे.

अ.क्रं.	कागदाचा तपशील	दिनांक	दाखल कागद
१.	ग्रामपंचायत अंबर्डे तर्फे वकील नेमणुकीचा ठराव	२८.१२.२०२२	झेरॉक्स
२.	प्रतिवादीतर्फे वाद मिळकती संबंधाने वादीस दिले अतिक्रमणाची नोटीस.	१८.११.२०२२	सत्यप्रत
३.	वादी यांचे नावे मौजे अंबर्डे, ता.पन्हाळा, येथे असले शेत मिळकतीचा ८-अ उतारा.	०५.०१.२०२३	स.शि.प्रत
४.	भूमि अभिलेख पन्हाळा यांचे करवी मौजे अंबर्डे, ता.पन्हाळा गट नं. ४७ गायरान यांच्या मोजणी करुन हद्दी कायम केले बाबतचे पत्र.	२५.०७.२०२२	झेरॉक्स

१६. वादी यांनी त्यांच्या कथना पृष्ठयर्थ मा. वरिष्ठ न्यायालयांचे खालील न्यायनिर्णय दाखल केले आहेत

1. High Court on its own motion Vs. The State of Maharashtra through its Rural Development Departmentn., Suo Motu Publick Interest Litigation No.2 of 2022.

सदर न्यायनिर्णयांचे अवलोकन करुन या अर्जाचे आदेशावेळी

सदर न्यायनिर्णय विचारात घेतले आहेत.

१७. प्रतिवादी यांनी त्यांच्या कथना पृष्ठयर्थ मा. वरिष्ठ न्यायालयांचे खालील न्यायनिर्णय दाखल केले आहेत

1. High Court on its own motion Vs. The State of Maharashtra and Ors, Suo Motu Publick Interest Litigation No.2 of 2022.
2. Jagpal Sing & Ors. Vs. State of Punjab & Ors, Supreme Court of India Civil Appel No.1132/2011 dated 28th January, 2011.

सदर न्यायनिर्णयांचे अवलोकन करुन या अर्जाचे आदेशावेळी

सदर न्यायनिर्णय विचारात घेतले आहेत.

का र ण मि मां सा

प्रश्नबिंदू क्रं. १ करीता-

१८. वादी हे तुर्तमनाई आदेश प्राप्त होण्यासाठी दावा मिळकती संदर्भाने त्याचा हक्क प्रथमदर्शनी सिध्द करतात का हे पाहणे गरजेचे आहे. वादीने दावा मिळकती या त्याच्या वडिलार्जीत मालकी वहिवाटीच्या आहेत असे कथन केले आहे.

१९. वादीने वहिवाट ही १९७३ पासून असल्याचे कथन केले आहे. त्याला अनुसरून गाव नमुणा आठ उतारे (नि.क्रं.३ व २८) दावा मिळकती संदर्भाने विविध वर्षांचे दाखल केले आहेत. त्यावरून वादीने दावा मिळकतीत त्याचे घरबांधकाम दर्शवले आहे. त्याविषयीचा घरफाळा / कर देखील ग्रामपंचायतीला भरलेला दिसतो.

२०. प्रतिवादीने त्याच्या नि.१७ च्या म्हणण्यामध्ये दावा मिळकतीचा ताबा वादीचा अतिक्रमित स्वरूपाचे असल्याचे कथन केले आहे. तसेच गाव नमूना आठ जो ग्रामपंचायतीने जारी केला तो देखील नाकारत नाही. त्याविषयी त्याचे कथन आहे की, सदर दस्त हा कर भरणा दस्त आहे. त्याचा इतर कश्यासाठी वापर करता येणार नाही. या कथनावरून व दस्तांवरून दावा मिळकतीत वहिवाट वादीची दिसते.

२१. वादीची सदरची वहिवाट कोणत्या हक्काने हा मुळ वादाचा मुद्दा

आहे. वादीने दावा मिळकत वडिलार्जीत मालकीची असल्याचे कथन केले आहे. तर प्रतिवादी दावा मिळकत ही शासन मालकीची गायरान जमिन असल्याचे कथन करतात. ज्यावर वादीने अतिक्रमण केलेले आहे. अशा परिस्थितीत प्रस्तुतचा अर्ज मालकी व वहिवाट या दोन्हीबाबीवर अधारीत आहे. वहिवाट वादीची असल्याची कारणमिमांसा वर नमूद आहे. परंतु वादीने मालकी दर्शविणारा सकृतदर्शनी कोणताही दस्त दाखल केलेला नाही. गाव नमूना आठ हा उतारा करभरणा संदर्भाने आहे त्याचा फार-फार तर कब्जा दर्शविण्यासाठी विचार होतो परंतु सदर दस्त मालकी दर्शविणारा आहे असे म्हणणे योग्य ठरणार नाही. वादीने त्याच्या अर्जाची भिस्त ही वडीलार्जीत मालकी व वहिवाट दोन्हीवर ठेवलेली आहे. परंतु मालकीचा तसा पुरावा आजरोजी अभिलेखावर नाही.

२२. प्रतिवादीचे कथन आहे की, दावा मिळकत ही गायरानमध्ये आहे. परंतु तसे दर्शविणारा गावठाण व गायरान मोजणी नकाशा प्रकरणात दाखल नाही. तसेच तो मुद्दा हा पुराव्याचा भाग राहिल. सबब, दावा मिळकतीची मालकी कोणाकडे आहे याविषयी कोणतेही मत व्यक्त करण्यात येत नाही. प्रकरणात दाखल कागदपत्रावरून वादीने मालकी बाबत सुस्पष्ट पुरावा या अर्जासाठी समोर न आणल्याने दावा मिळकतीची वादीची मालकी

प्रथदर्शनी दिसत नाही. सबब, मुद्दा क्रं. १ चे उत्तर नकारार्थी देण्यात येते.

मुद्दा क्रं. २ व ३ करिता-

२३. वादीचे असे कथन आहे की, दावा मिळकतीवरील त्यांचा कब्जा संरक्षित न केल्यास त्याच्यावर बेघर होण्याची वेळ येणार आहे. वादीने दाव्याचे कारण प्रतिवादीने दि. ११.११.२०२२ रोजी दावा मिळकतीत आले व दावा मिळकतीतील घर काढून घ्या असे म्हणाले व राजकीय दबाव असे दर्शविले आहे. परंतु दि. ११.११.२०२२ रोजी प्रतिवादी आल्या बाबत कोणताही प्रथमदर्शनी पुरावा समोर नाही. वादी दाव्यात प्रतिवादीने कोणतीही त्यांच्या विरुद्ध नोटीस अथवा लेखी कार्यवाही अवलंबल्याचे करत नाही. सबब, वादी प्रथमदर्शनी केस शाबीत न करून शकल्याने व दाव्याचे दर्शविलेल्या कारणे संदर्भाने प्रथम दर्शनी पुरावा नसल्याने वादीचे अपरिमित नुकसान दिसून येत नाही. सबब, न्यायाचा समतोल वादीच्या बाजूने नाही. म्हणून प्रश्नबिंदू क्रं. २ व ३ नकारार्थी देण्यात येते.

प्रश्नबिंदू ४ करिता -

२४. प्रश्नबिंदू क्रं. १ ते ३ चे उत्तर हे वादीच्या हक्कात नसल्याने प्रश्नबिंदू क्रं. ४ चे निष्कर्षादाखल खालील आदेश पारित करण्यात येत आहे.

आदेश

१. अर्ज नामंजूर करण्यात आला आहे.
२. उक्त अर्जाचा खर्च दाव्याच्या अंतिम निकालानंतर होणा-या खर्चाच्या आकारणीवेळी विचारात घेण्यात यावा.

दि. २३.०३.२०२३.

(नेहा कॉ.नागरगोजे)
दिवाणी न्यायाधीश, क.स्तर,
कळे-खेरीवडे.